

KÚRIA

Bfv.I.1519/2014/9.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év március hó 10. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A pénzhamisítás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben **a** IV. rendű terhelt védője és **az** V. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva, a Debreceni Városi Bíróság 53.Fk.1194/2010/735. számú ítéletét, valamint a Debreceni Törvényszék 3.Fkf.640/2013/46. számú ítéletét a IV. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja, míg **az** V. rendű terhelt felülvizsgálati indítványát elutasítja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Debreceni Városi Bíróság, mint fiatalkorúak bírósága a 2013. április 25. napján kihirdetett 53.Fk.1194/2010/735. számú ítéletével

- **a** IV. rendű terheltet bűnösnek mondta ki pénzhamisítás büntetében [1978. évi IV. törvény 304. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont]. Ezért őt két év hat hónap börtönbüntetésre és a közügyektől három év eltiltásra ítélte;

- **az** V. rendű terhelt bűnösségét pénzhamisítás büntetében [1978. évi IV. törvény 304. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont] és lőszerezéssel visszaélés büntetében [1978. évi IV. törvény 263/A. §

(1) bekezdés] állapította meg. Ezért őt, halmazati büntetésül, három év hat hónap börtönbüntetésre és négy év közügyektől eltiltásra ítélte.

A bíróság rendelkezett a járulékos kérdésekről és a felülvizsgálati indítvánnyal nem érintett további terheltek büntetőjogi felelősségéről.

A kétirányú fellebbezések folytán másodfokon eljáró Debreceni Törvényszék a 2014. július 7. napján jogerős 3.Fkf.640/2013/46. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét **a** IV. rendű és **az** V. rendű terheltek tekintetében megváltoztatta: a terhükre rótt pénzhamisítás büntettét társtettesként elkövetettnek minősítette, **az** V. rendű terhelt büntetését öt évre súlyosította, és pontosította a bűnjelekre vonatkozó rendelkezést. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét **a** IV. rendű és **az** V. rendű terhelteket érintően helybenhagyta.

A bíróság jogerős határozata ellen **a** IV. rendű terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontjára hivatkozással, melyben azt sérelmezte, hogy **az** elítélésére, mivel a terhelt a pénzhamisítás büntettét nem követte el, törvénysértően került sor. Az eljáró bíróságok a Be. 4. §-ának megsértésével, bizonyítékok hiányában döntöttek a bűnösség felől. Az ítélet megalapozatlan, ugyanakkor helytelen ténybeli következtetéseket tartalmaz, a tényállás pedig ellentétben áll a bizonyítás anyagával.

Sérelmezte, hogy az ítélet nem állapította meg, hogy **az** milyen magatartással valósította meg a bűncselekményt, vagyis azt, hogy hamis pénzt forgalomba hozatal céljából birtokolt, megszerzett, tartott, vagy értékesített volna.

Mindemellett álláspontja szerint alaptalan és nem életszerű az a megállapítás, hogy a hamis pénz átadásakor **az** figyelő pozíciót foglalt el, hiszen mintegy 100-150 méterre volt az átadás helyétől. Ez a távolság aligha tekinthető figyelő pozíciónak. Sérelmezte, hogy az elfogásról készült rendőrségi video-felvételt a bíróság nem tekintette meg. Cselekvősege erre figyelemmel nem alkalmas a pénzhamisítás megállapítására.

Az indítványozó arra is hivatkozott, hogy a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban sem merültek fel olyan bizonyítékok, amelyek a IV. rendű terhelt bűnösségét támasztanák alá. Álláspontja szerint a Kúriának van jogi lehetősége, hogy a büntetőjogi felelősséget illetően eltérő tényállást állapítson meg, és az alapján felmentő rendelkezést hozzon.

Végül eltúlzott a szabadságvesztés alkalmazása, különösen a

büntetés kiszabásánál irányadó körülményekre figyelemmel. Ezért a sérelmezett határozatok megváltoztatását, **a** IV. rendű terheltnek az ellene pénzhamisítás büntette miatt emelt vád alóli felmentését, másodlagosan a kiszabott szabadságvesztés próbaidőre történő felfüggesztését indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség a **a** IV. rendű terhelt tekintetében előterjesztett Fk.BF.1769/2014. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak minősítette, és a megtámadott határozatok hatályában tartására tett indítványt. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok a Btk. 2. §-ára figyelemmel az elkövetéskor hatályos büntető anyagi jogszabályokat megfelelően alkalmazták. A védő felülvizsgálati indítványában formálisan az indokolási kötelezettség elmulasztását sérelmezte, ám e körben egyetlen olyan konkrét, érdemben vizsgálható érvet sem jelölt meg, amely alapján megállapítható lenne, hogy az eljáró bíróságok mely mulasztása eredményezte az ítélet felülbírálatra alkalmatlanságát. E feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés hangoztatásával valójában a bíróság mérlegelésének helyességét, a bizonyítékok mikénti értékelését kifogásolta, és a tényállásban nem szereplő tényekre hivatkozással kifogásolta a bűnösség megállapítását, a büntetés-kiszabás törvényességét. Ezzel szemben az eljáró bíróságok indokolási kötelezettségüket teljes mértékben teljesítették. Az irányadó tényállás az ítéleti elmarasztalás alapjaként megjelölt bűncselekmény történeti tényállásnak megfelelő konkrét tényeket hiánytalanul tartalmazza.

Felülvizsgálati indítványt nyújtott be **az** V. rendű terhelt is, amelynek jogszabályi alapját nem jelölte meg. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság eljárási hibákat vétett, ami vele szemben eltúlzottan súlyos büntetés kiszabását eredményezte. A törvényszék figyelmen kívül hagyta, hogy közel tíz évig állt büntetőeljárás hatálya alatt, a cselekmény elkövetését megelőzően büntetlen előéletű volt, ennek ellenére az ítéletben büntetett előéletűként, többszörös visszaesőként került sor elmarasztalására.

Az alapeljárásban előterjesztett védekezését megismételve ártatlanságát hangoztatta: hamis pénzt nem gyártott, forgalomba sem hozott, ilyen jellegű magatartással nem károsított meg mást. Legfeljebb a hamis pénz birtoklása róható a terhére, miként erre az alapeljárásban beismert vallomást tett, és a lőszert birtoklását is elismerte. Állította ugyanakkor, hogy olyan rendőrségi operatív anyagok, amelyek a bűnösségét bizonyítanák, nem léteznek.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés hatályban tartását, másodlagosan új eljárás elrendelését indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség Fk.BF.199/2015. számú átiratában **az** V. rendű terhelt felülvizsgálati indítványát a törvényben kizártnak tartotta, ezért annak elutasítására tett indítványt. Álláspontja szerint az V. rendű terhelt a törvényben meghatározott felülvizsgálati okra nem hivatkozott, az ítélethozatallal összefüggő, általa sérelmezett eljárási hibákat semmivel nem támasztotta alá. Kifogásai - a Legfőbb Ügyészség szerint - az irányadó tényállás megalapozottságával függenek össze, amikor azzal érvel, hogy a pénzhamisítás büntettét nem valósította meg. Az irányadó tényállás alapján az eljáró bíróságok törvényesen következtettek a terhelt bűnösségére. Az V. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa pedig valójában a tényállás megalapozatlanságát, és a bíróságok bizonyíték-értékelő tevékenységét sérelmezte, ez azonban a felülvizsgálati indítványban nem megengedett.

A Kúria a IV. és az V. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa alapján indult ügyeket a 2015. január 22. napján meghozott Bfv.I.99/2015/2. számú végzésével egyesítette, és - mivel azokat nem az ügyész nyújtotta be a terheltek terhére - a Be. 424. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen bírálta el.

Ennek során a Be. 423. § (4) bekezdésében írtaknak megfelelően a felülvizsgálati indítványokban megjelölt okokra volt figyelemmel; emellett tekintettel volt ugyanezen törvényhely (5) bekezdése alapján a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt - és az indítványokban nem hivatkozott egyéb - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező esetleges eljárási szabálysértésekre is.

Ilyen eljárási szabálysértést a Kúria nem észlelt.

az IV. rendű terhelt védője felülvizsgálati indítványában a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontjára hivatkozott.

A Be. 416. § (1) bekezdés a) illetve b) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor, illetve a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, és a felülvizsgálati indítványban ez a tényállás nem támadható.

A Kúria a megállapított tényálláshoz még annak esetleges megalapozatlansága esetén is kötve van, és a felülvizsgálat során a vitatott jogkérdések kizárólag az alapeljárásban megállapított

tényállás alapján bírálhatók el. A bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége, az értékelés eredménye, az ügydöntő határozatok megalapozottsága a felülvizsgálat körén kívül esik.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a jogerős ügydöntő határozat elleni jogi - és nem pedig ténybeli - kifogás lehetőségét biztosítja. Tárgya ezért nem a bíróság ténymegállapítása, hanem jogkövetkeztetése.

A jogkövetkeztetések - így a bűnösség megállapításának - helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapul vételével vizsgálható. Nincs mód ezért a Be. 351. § (2) bekezdése szerinti esetleges hiányosságok kiküszöbölésére. Nem támadható a bíróság ténymegállapító tevékenysége és a bizonyítékok mikénti mérlegelése (sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában), és ezen keresztül a bűnösség kérdése. Az anyagi jogi felülvizsgálat tárgya tehát az, hogy a kifogásolt rendelkezés ténybeli alapját az ügydöntő határozat megállapította-e, és az abból vont következtetés okszerű-e. A megállapított tény helyessége azonban közömbös.

A megállapított ténnyel kapcsolatos döntés-hozatali tevékenység pedig nem eljárásjogi felülvizsgálat tárgya lehet, hanem az indokolási kötelezettség megsértése címén vizsgálható.

A Kúria osztotta a Legfőbb Ügyészség átiratában hivatkozottakat abban, hogy **az** IV. rendű terhelt védője felülvizsgálati indítványában a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára történő hivatkozással lényegében a bíróságok bizonyíték-értékelő tevékenységét, valamint a megállapított tényállást támadta, ami a felülvizsgálati eljárásban nem megengedett.

A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára alapított érvei lényegében a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését kéri számon, amikor is a korábbi, hatályon kívül helyezett felmentő rendelkezéssel hasonlítja össze a jogerős ítéletben megállapított tényeket, a rendelkezésre álló bizonyítékokat, illetőleg a bíróság erre vonatkozó indokolását.

A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

A Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontja alapján hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés valósul meg, ha a bíróság a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése, vagy a büntetés

kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tesz eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.

Az indokolási kötelezettség fent megjelölt megsértése azonban csak akkor valósulhat meg, ha a megtámadott határozat oly mértékben hiányos, hogy nem állapítható meg belőle, mire alapította a bíróság a döntését a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése, a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása körében.

E felülvizsgálatra okot adó eljárási szabálysértés nem állapítható meg, ha az ügydöntő határozatokból kitűnik a bíróságnak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége, valamint az, hogy az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontját a bűnösséggel, a cselekmény minősítésével, a büntetéssel vagy intézkedéssel kapcsolatban mire alapozta (EBH 2011.2387.).

A bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége, az értékelés eredménye azonban kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadását jelenti (BH 2013.10.).

Mind az első-, mind a másodfokú bíróság ítéletének indokolásában részletesen számot adott arról, hogy mely bizonyítékok alapján, milyen következtetéssel jutott arra a megállapításra, hogy **az** IV. rendű terhelt a bűncselekményt elkövette.

A Kúria irányadónak tekintette azt a gyakorlatot, mely szerint a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényálláshoz tartozónak kell tekinteni a jogerős határozat indokolása bármely részében szereplő minden ténymegállapítást, amely az elbírált bűncselekmény büntetőjogi megítélésénél jelentős (BH 2006.392.).

Ilyennek minősül az első fokú ítélet 52. oldalának 1. és 2. bekezdése, valamint 62. oldalának 5. bekezdése.

A felülvizsgálati eljárásban kötelezően irányadó tényállás tartalmazza mindazon elkövetési magatartásokat, amelyek a bűnösség megállapításának alapjául szolgálnak: Így az előzetes megállapodásnak megfelelően a pénz átadásának helyszínén a Penny Markethez érve a IV. rendű terhelt az autót az áruházszal szemközt állította le, és az idő alatt, amíg a II. rendű terhelt a tényállásban megjelölt mennyiségű hamis pénzzel átment a parkolóba, és ott a pénzeladásról tárgyalt, a III. rendű és a IV. rendű terheltek a gépkocsiban maradtak, és megfigyelés alatt tartották a parkolót.

Erre figyelemmel pedig, az irányadó tényállás a pénzhamisítás alapjául megjelölt bűncselekmény történeti tényállásának megfelelő valamennyi releváns tény hiánytalanul tartalmazza, az erre vonatkozó bírói okfejtés pedig az ítéletekből számon követhető, így módon az indokolási kötelezettségre történő közvetett hivatkozás alaptalan.

az V. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa a törvényben kizárt.

Az V. rendű terhelt – a fentiekben részletezett tilalom ellenére – felülvizsgálati indítványában kizárólag az eljáró bíróságok bizonyíték-értékelő tevékenységét támadva a tényállást kétségbe vonva kívánta álláspontját megalapozni.

A felülvizsgálat törvényben meghatározott okaira ténylegesen nem hivatkozott, és nem jelölt meg olyan adatokat, tényeket, amelyek alapján a felülvizsgálat anyagi vagy eljárási okai megállapíthatóak lennének. Az eljárási hibákra történő utalás kapcsán sem jelölt meg olyan körülményeket, amelyek a felülvizsgálatra okot adnának.

A Kúria ezért a felülvizsgálati indítványában foglaltakkal érdemben nem foglalkozott.

A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja nem hagy kétséget afelől, hogy a büntetés kiszabásának felülvizsgálatára csak a bűncselekmény törvénysértő minősítése, illetőleg a büntetőjog más szabályainak megsértése esetén akkor van lehetőség, ha az törvénysértő büntetés kiszabását eredményezte. Ebből következően, még a törvénysértő minősítés nem önmagában, hanem csak akkor képez felülvizsgálati okot, ha a helyes minősítéshez képest a kiszabott büntetés vagy az alkalmazott intézkedés törvénysértő. Ha azonban a minősítés törvényes, és más anyagi jogszabálysértés sem történt, a bünteteskiszabás felülvizsgálat tárgyát nem képezheti, így az sem, hogy a bíróságok a súlyosító és enyhítő körülményeket miként veszik figyelembe (BH 2005.337.).

A Kúria a teljesség kedvéért utal rá, hogy **az** V. rendű terhelt tévesen és iratellenesen hivatkozott arra, hogy büntetlen előéletűnek minősült.

Az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló okirati bizonyítási eszközök alapján állapították meg, hogy vele szemben a jelen ügyben elbírált bűncselekmény elkövetését megelőzően már került sor jogerősen büntetés kiszabására. Ennek vitatása a felülvizsgálati indítványban ugyancsak törvényben kizárt.

A Kúria mindezekre figyelemmel **az** IV. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát nem találta alaposnak, ezért a megtámadott határozatokat a Be. 426. § alapján a IV. rendű terhelt

tekintetében hatályában fenntartotta.

az V. rendű terhelt törvényben kizárt felülvizsgálati indítványát pedig a Be. 421. § (2) bekezdése alapján elutasította.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. Az ismételt indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti [Be. 421. § (3) bekezdés].

Budapest, 2015. március 10.

Dr. Csere Katalin s.k. a tanács elnöke, dr. Csák Zsolt s.k. előadó bíró, dr. Vaskuti András s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
TóthLné
bíróági tisztviselő